

8. 9. Előadások Összefoglaló

Többdimenziós eloszlások

I.

Valószínűségi vektorváltozó fogalma. Együttes eloszlásfüggvény és tulajdonságai. Valószínűségi változók függetlensége. A függetlenség következményei. Valószínűségi változók közötti sztochasztikus kapcsolat erősségének jellemzése: kovariancia és korrelációs együttható fogalma, tulajdonságai. Kovariancia mátrix, és korrelációs együttható mátrix fogalma, tulajdonságai.

Valószínűségi változók függvényének a várható értéke. Valószínűségi változók összegének a szórásnégyzete.

Diszkrét valószínűségi vektorváltozó fogalma. Együttes valószínűség-eloszlás, együttes eloszlásfüggvény meghatározása. Perem valószínűség-eloszlás, perem eloszlásfüggvények meghatározása.

Diszkrét valószínűségi változók függetlensége, kovarianciájuknak, korrelációs együtthatójuknak a kiszámítása.

A feltételes várható érték eloszlásának meghatározása.

Folytonos valószínűségi vektorváltozó definíciója. Sűrűségfüggvény fogalma, tulajdonságai. Eloszlásfüggvény és sűrűségfüggvény kapcsolata. Perem sűrűségfüggvények. Folytonos valószínűségi változók függetlensége.

Folytonos valószínűségi változók kovarianciájának, korrelációs együtthatójának meghatározása.

II:

Centrális határeloszlás tétel.

Előadáson megoldott példák:

1. Diszkrét valószínűségi vektorváltozó együttes valószínűség eloszlása:

X-Y	50	75	100
110	0,1	0,2	0,3
220	0	0,15	0,25

Számoljunk ki mindent!

2.

3. Két valószínűségi változó együttes sűrűségfüggvénye:

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{1+xy}{3} & \text{ha } 0 < x < 2 \text{ és } 0 < y < 1 \\ 0 & \text{különben} \end{cases}$$

Számoljunk ki mindent!

II:

Független, azonos eloszlású valószínűségi változók összegének, átlagának a várható értéke, szórásnégyzete.

Centrális határeloszlás-tétel.

Példa.

Számítógéppel 120 ezer darab, a $[0, 1]$ intervallumon egyenletes eloszlású véletlen számot generálunk, amelyeket összeadunk. Mi a valószínűsége annak, hogy az így kapott összeg 59 900-nál nagyobb lesz